

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri Theologi, Institutioes Morales

In Quibus Vnivers[ae] Quaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1616

41. Aliæ quæstiones de eadem re dissoluuntur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14007

CAP. XLI.

Alia quæstiones, de eadem re dissoluntur.

Primo quæritur, Quamnam forma visitandi sit à Prælati seruaanda? Respondeo, Primum, Synodum esse ab episcopo conuocandam: quamuis multis in locis absque vlla Synodo visitationes fieri consueuerint. Item in primis monebit Visitator literis Clerum, & Populum quem visitaturus est, vt ad certam diem paratus sit; proximæque diebus sequentibus visitatorem, eiusque familiam, & Comites recepturus, edictaque valuis Ecclesiæ assignenda sunt, ne quis eorum, qui in illa Ecclesia ministrant, excusare se, vti absens, prætextu ignorantie possit. *Federicus consil. 79.*

Si quæras, An huiusmodi formula præscripta seruanda sit non solum ab ordinariis, sed etiam à delegatis visitatoribus, & à legatis Apostolicis? Respondet Hostiensis, in *Summa, titul. de censibus, § Qualiter, vbi dicitur, sed nunquid legatus, esse obseruandam; nisi certa alia formula ipsi tradita sit. At Ioannes Andreas, & Ioann. Monachus, capite primo, de censibus, in sexto, scripserunt, Legatos non cogi hanc, aut illam formulam seruare. Ad ecclesiam autem, vbi visitator accesserit, aqua benedicta in primis hypophoso, & sale mixta adstantes asperget, moxque preces aliquas genibus flexis ante Deum fundet, absoluetque omnes à peccatis generali absolutione, & ad Clerum, & Populum adstantem Concionem habebit, qua visitationis causam, & rationem exponet, & si opus sit, Episcopus Confirmationis sacramentum suis subditis administrabit.*

Secundo quæritur, Vnde nam sit visitationis officium inchoandum? Respondeo, à sanctissimo Eucharistiæ sacramento, dispiciendo, vtrum pro facultatibus Ecclesiæ illius, & Parochianorum honorifice habeatur, ita vt mundè, pureque & fidelis custodia asseruetur, & quo honore ad infirmos deferatur. Deinde visitanda sunt, quæ ad cætera sacramenta spectant, videlicet Chrisma, Oleum infirmorum, fons baptismalis: Deinde, an Ecclesia, & altaria ornamentis, & suppellectili commodè instructa sint? An templum ipsum bene structum, firmum, & nitidum, & quas inuenerit vestes & altarium ornamenta, lacera, aut vetustate consumpta, ita vt sacris visibus apte inferuire nequeant, iubeat comburi, & cineres in Baptisterio recondi: Aut in pariete; aut in fossis pavimentorum; aut aliquo alio honesto loco, quæ iter fieri non solet. *cap. Altaria, & seqq. de consec. dist. 1. Nec parietur villo pacto, vtea, vel pars eorum ad profanos aliquos vsus transferantur, cum semel Deo dicata fuerint. Hinc ad personas ipsas visitandas sese conuertet: cuius visitationis hic erit præcipuus finis, Orthodoxam in primis, sanamque doctrinam expulsi erroribus inducere, bonos mores tueri, prauos corrigere, populum admonitionibus & cohortationibus ad religionem, pacem, & vitæ innocentiam accendere: vt Tridentina Synodus, sess. 24. cap. 3. de reformat. constituit. Proinde visitator, de vita & conuersatione eorum omnium, qui ministrant in Ecclesiis, & aliis quibusvis pijs religionisque locis diligenter inquirat.*

Tertio quæritur, An, & Quomodo sint laici ab Episcopo visitandi? In primis Canones & iura locis supra citatis definiunt, Clerum, & Populum visitandum, quare visitator, proposito Dei verbo à clericis, & à catholicis, probateque vitæ laicis quæret. An laici diebus festis, & ab Ecclesia indictis ad templum accedant? An sanctissimum Eucharistiæ sacramentum, & Pœnitentiæ, iuxta præscriptum Ecclesiæ suscipiant? An rem diuinam audiant? An sint aliqui in gradibus prohibitis, & contra præcepta Ecclesiæ matrimonio coniuncti: An formam à Tridentino Concilio traditam in contrahendis nuptiis seruent: An sint aliqui Hæretici, vel de hæresi aliquo modo suspecti, aut Hæreticorum fautores: An sint aliqui adulteri, blas-

phemi, concubinas habentes, fornicatores, sacrilegi, superstitionibus operam dantes, An dies festos custodiant? An sint aliqui Ecclesiasticorum bonorum raptores, inuafores, occupatores, aut possessores. An sint qui decimas, primitias, aliasque oblationes Ecclesiæ debitas non soluerint, vel pia à testatoribus relicta legata denegent? An sint, qui magicis artibus operam dent, vel qui libros prohibitos habeant, aut legant. Vbi autem super his, aut aliis similibus, quæ ex generali visitatione inquiruntur, aliquid specialiter contra aliquem emerit, puta infamia, aut facti euidencia, aut testes, tunc in eum specialiter inquirat.

Quarto quæritur, Quo ordine sit visitatio obeunda? In primis, si visitator est Episcopus, Ecclesiæ cathedralis capitulum visitabit, deinde cæteras ciuitatis Ecclesias. Postremo reliquas in diocesi sitas. Si vero archiepiscopus sit visitator, Ecclesiæ suæ capitulum primo visitabit; deinde ciuitatis Ecclesias, mox Ecclesias propriæ diocesis, tandem suffraganeorum Ecclesias; ac proinde suffraganeos suos, eorumque subditos; Cathedralium, & aliarum Ecclesiarum capitula, & monasteria, pia & religiosa loca, clerum, & populum.

Quinto quæritur, An semel tantum quotannis ordinari locorum visitare, iure communi cogantur? Respondet, quod attinet ad obligationem ordinariam, semel tantum cogi in singulis annis, *cap. Mandamus, de offic. archidiacon. cap. visitandi, & cap. Non semel, 17. dist. Et cap. Mandamus, 28. quest. 2. Glossa in cap. Si Episcopus, de offic. ordinarii in sexto.* Toties vero possunt ordinari locorum visitare, quoties, aut necessaria causa, aut recepta consuetudo postulauerit, aut speciale priuilegium id requirat. *Glossa in prædicto cap. Mandamus, & in cap. Conquerente, in verbo, Anna, de offic. ordin.*

CAP. XLII.

De procuratoribus, hoc est, de impensis, quas soluere debent prælati visitanti, ij, qui visitantur.

Prælati Ecclesiastici prouincias, vt dixi, vel dioceses Ecclesiasticas suas, Clericos, & populos sibi concreditos iure communi visitare coguntur, non tamen suis impensis & sumptibus, quia nemo militat suis stipendiis. Vnde canonico iure constitutum est, vt ij, ad quos curandos & corrigendos accedunt, moderatas impensas faciant, quas Canones, & iura Procurationes appellant.

Primo quæritur, Quamnam huiusmodi procurationem onera sustinere debeant? Debent ij omnes, qui visitantur, vt corrigantur, & curentur, & non minus ij, qui ad alium locum à domo sua euocantur, vt ibi visitentur; quam hi, qui ipsius prælati præsentia visitantur. *Glossa in cap. 1. verbo, visitatus, de censibus, & ibidem Ioannes Andreas, Dominicus, & alii.* Item eodem iure tenentur Oratoria, si religiosa loca censeantur, hoc est, si fuerint Episcopi auctoritate erecta & instituta. *cap. Placuit, & cap. Episcopus, 10. q. 1. Innocent. cap. ult. de offic. archidiacon. & cap. Cum venerabili, & cap. ult. de censibus, secus vero, si sint e constituta, priuata dumtaxat alicuius viri auctoritate, ea enim visitari non debent. Innocent. Ioannes Andreas, & Dominicus locis supra citatis: Cappellæ etiam in collegiatis Ecclesiis erectæ & positæ. *Lapua allegat. 3.**

Secundo quæritur, An monasteria procurationum impensas consere iure communi cogantur? Coguntur, nisi fuerint priuilegiis exempta. *cap. 1. & ultim. de censibus in sexto.*

Tertio quæritur, An laici suo nomine huiusmodi procurationum onere teneantur? Dixi (suo nomine) quia propter Parochi inopiam, ipsi pro eo procurationum impensas soluere compelluntur. Quæstio igitur est, An ipsi eo ipso, quod visitantur, sumptus huiusmodi facere de-